

 T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

**31/05/2020 TARİHLİ EBA TV LİSE
YAYININDA ÇÖZÜLEN SORULAR I.**

1

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI **SORU**

1.
I. Zincirsiz yola çıkan araçlara ekipler tarafından uyarı yapılıyor.
II. Raporunuza ayrıntılı şekilde göz atacak fırsatı henüz bulamadım.
III. Ahmet Bey tüm şubelerimizi kaplayan bir teftişe çıkacakmış.
IV. Konuyu anlamanızı güçlendiren etkenlerden uzak durmalısınız.
V. Oyuncunun son kaleye gönderdiği şut az farkla dışarı çıktı.

Numaralanmış cümlelerde bulunan anlatım bozuklukları sebeplerine göre eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI **SORU**

2. Yayıncılık Türkiye’de çok gelişen bir sektör, bir kere bunu teslim etmek lazım. Her geçen gün daha da ilerliyor. Ben 80’li yılları bir okur olarak hatırlıyorum, 90’lı yılların başında da bir dergi yayımcısı olarak piyasanın içine girip içeriden görme imkânını bulmuştum. 90’lı yıllarla 2000’li yıllar ve bugünkü durumu kıyasladığım zaman çok büyük bir gelişme var. Gelişmeden neyi anlıyoruz? Kitap basım adetlerinin çoğalmasını ve kitap başlıklarının çoğalmasını anlıyoruz. Mesela 90’lı yıllarda sekiz dokuz bin farklı başlıkta kitap yayımlanırken günümüzde bu altmış bin civarında farklı başlığa çıkmış durumda. Bu tabii ki de önemli bir sayı. Genç bir nüfus var, özellikle kitap okuru dediğimiz insanların büyük bir bölümü okula giden gençlerden oluşuyor. Ortaokul, lise ve özellikle üniversite öğrencileri potansiyel olarak en çok okuyan kesimler. Okur gittikçe artıyor; sorunlar yok mu, var tabii. Ben hep seksenli yıllara göre iyileştğini söylüyorum ama gerçekten ulaşılması gereken seviye bu mu tartışılır. Bir de nitelik, nicelik sorunu var.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmmiştir?
A) Yayıncılık sektörünün artık elektronik ortama geçtiğine
B) Yayıncılığın zaman içerisinde kendini geliştirdiğine
C) Gençlerin e-dergi ve e-kitaplara yönelim gösterdiğine
D) Yetişkinlerin kitaplara yeterli kadar ilgi göstermediğine
E) Kitaplarda niceliksel artışa karşılık niteliksel bir artış olmadığına

3

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI **SORU**

3. Bir araştırma sonucuna göre kız öğrenciler üniversite giriş sınavına kadar matematik derslerinde erkeklerden daha yüksek not alıyor olmalarına rağmen üniversite giriş sınavında erkek öğrenciler, matematik sorularında ortalama kızlardan daha yüksek puan alıyor. Üniversite giriş sınavları ve puanlar biraz daha yakından incelendiğinde aslında bu sonuca bütün erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha yüksek puan almalarının değil, çok yüksek puan alanlar arasında erkek öğrencilerin çoğunlukta olmasının neden olduğu ortaya çıkıyor. Erkek öğrenciler sadece en yüksek puan alanlar arasında değil en düşük puan alanlar arasında da çoğunluğu oluşturuyor. Değerlendirmeye sadece orta düzeyde başarı gösteren öğrenciler alındığında erkek ve kız öğrencilerin aynı düzeyde başarılı olduğu görülüyor. Erkek öğrencilerin bu kadar geniş bir yelpazede yer almasının nedeni şimdilik bilinmiyor. Ancak bilinen bir şey var, o da matematikte üstün yetenek gösteren kız öğrencilerin sayısı her geçen gün artıyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu araştırmanın amacını en iyi ifade eder?
A) Son yıllarda sınavlarda üstün başarı gösteren kız öğrenci sayısının neden arttığını tespit etmek
B) Erkek öğrencilerin, düşük puan alan öğrenciler arasındaki çoğunluğu oluşturmalarının nedenlerini bulmak
C) Üniversite giriş sınavlarında matematik alanında kız ve erkek öğrenci başarılarındaki değişkenleri tespit etmek
D) Kız öğrencilerin matematik derslerinde yüksek not alma davranışının temellerini araştırmak
E) Erkek öğrencilerin üniversite sınavlarında matematik alanındaki başarılarının nedenlerini ortaya koymak

4

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI **SORU**

4. (I) “Büyüyünce babam gibi iş adamı olacağım.” dedim hep. (II) Sandım ki kravat takmak, takım elbise giymek kadar havalıydı “iş yeri” diye gittiği yer. (III) Büyüdükçe ve çalıştıkça gördüm, iş adamı olmak öyle çok da hayal edilecek bir şey değilmiş. (IV) Bir süre sonra hayalimdeki ofisle tanıştım. (V) Kravat ve takım elbiseden, evrak çantasından daha havalı olabiliyormuş “iş” diye bildiğim yer.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI **SORU**

5. Aşağıdakilerin hangisinde “-ki” eki, ilgi zamiri olarak kullanılmıştır?
A) Yukarı katın camı kapalıydı ama odamızı açık kalmıştı.
B) Konuşmanızdaki samimiyeti dinleyenlerin tavırlarından anlırsınız.
C) Yandakiler yarın taşınacaklarını söyleyip bizimle helalleştiler.
D) Elimizdekileri iyi değerlendirip kârlı bir yatırım yaptık.
E) On gün önceki mevzuu şimdi konuşmanın bir anlamı yok.

6

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

SORU

6. Osmanlının yıkılmasıyla birlikte topraklarımız
I
emperyalist güçlerin paylaşım alanı hâline getirilmiştir.
II
Anadolu'dan yükselen istiklal ve özgürlük ateşi büyük
III
zorluklarla sömürgeci akınları püskürtmüş ve istiklal
IV V
Harbi'yle düşman Anadolu topraklarından sürülmüştü.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük birden fazla çekim eki almıştır.
B) II. sözcük fiilden fiil yapım ekiyle türetilmiştir.
C) III. sözcük fiil kökten türetilmiş bir sözcüktür.
D) IV. sözcük farklı türde birden fazla yapım eki almıştır.
E) V. sözcük hem yapım hem çekim eki almıştır.

7

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

SORU

7. Mandovi'nin met cesirle ortaya çıkan nehir yatağının pariltılı yüzeyinde çamur zıpzıpi denen canlılar oturuyor. Bir Hint karabatağı, bereketli geçmiş bir balık avının ardından kanatlarını açmış, güneş ışınlarını emercesine hareketiz duruyor. Benekli kanatlı yeşil bir çulluk, uzun gagasıyla yakalayabileceği bir av arayışında, çamurda dikkatlice geziniyor. Sıcak hava akıntılarının yol alan avcı kuşları incelerken yarı saklanmış bir ishak kuşu yüksek bir daldan bana bakıyor. Ağaçta oturan bir Malabar gri öküzburnu, güneşten rengi solmuş şapka'nın modası geçmişliği karşısında ötüşüyle alay ediyor. Güneş, açık ve mavi gökyüzünde yükselirken ellerinde çantalar taşıyan çiftler görüyorum. Belki de Panjim'in ucundaki Miramar Plajı'nın yumuşak kumlarında bir gün geçirmeyi planlıyorlar. Hele akşamünün romantik atmosferi muhteşem bir gün batımıyla tamamlanınca Goa kıyıları yeryüzünün en güzel yerlerinden birine dönüşüyor. Onların aksi istikametinde, Fontainhas Bölgesi'nin rengârenk cephelerine doğru devam ediyorum. Ev numaralarının ve sokak isimlerinin mavi-beyaz renkli çiniler üzerine işlendiği dikkatimden kaçmıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bütün duyu organlarıyla algılanabilecek ayrıntılar vardır.
B) Betimleyici öğeler ağır basmaktadır.
C) Doğa, devinin içinde verilmiştir.
D) Kişileştirme yapılmıştır.
E) Sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanılmıştır.

8

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

SORU

8. (I) Mazmun, anlam ve kavram manasında kullanılan bir kelimedir ancak edebiyat geleneği içinde bu kelime, bazı özel kavram ve düşüncelerin ifadesinde kullanılan kışleşmiş söz ve anlatımlar için kullanılır. (II) Mazmunlar, bir sözün içinde gizli olan anlamdır ve bu bağlamda belli kelime ve düşünce şekilleri muhataba sezdirilmek istenir. (III) Divan edebiyatında şairlerimiz başta gazel, kaside, mesnevi, kt'a, şarkı gibi nazım şekillerinde kalem oynatmışlar ve hünerlerini bu şekilde göstermişlerdir. (IV) Divan şiiri geleneği içinde mazmunun yeri çok önemlidir ve şairler, anlatmak istediklerini seçtikleri kelimeler ve bu kelimeleri kendi düşünüş şekilleri doğrultusunda yoğunlukla yaratımlarını gerçekleştirirler. (V) Resim sanatı üzerinden somutlaştıracak olursak şöyle bir cümle kurmamız mümkün olabilecektir: Mazmun kelimeleri resim çizme yöntemidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinin yerine "Mazmun, kastedilen bir şeyin özelliklerini çağrıştırarak kelime grupları içinde gizlemek ve okuyucuya gizlenen şeyi hissettirmek" cümlesi getirilirse parçanın anlamında bir daralma olmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

SORU

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik fiillerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) "Bakalım giden geminin ardından" derken neler hissediyordu acaba şair?
B) Her metnin kendine has bir üslup özelliği taşıdığını gözardı etmemelisiniz.
C) Kimi oyun yazarları, eserlerinde uzun diyaloglardan kaçınmayı tercih eder.
D) Edebiyatımızın bazı dönemlerinde saf şiir anlayışının öne çıktığına şahit oluyoruz.
E) Faruk Nafiz Çamlıbel, aruzla yazma anlayışını terk ederek heceye yönelmiştir.

10

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

CEVAP ANAHTARI

SORU NO	DOĞRU SEÇENEK
1	B
2	B
3	C
4	D
5	A
6	C
7	A
8	B
9	B
10	---

11